

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Борис Богданов Ланджев,

член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”, обявен от СУ „Св. Климент Охридски” в бр. 77 на „Държавен вестник” от 9.10.2012 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от д-р Павел Атанасов Сарафов, главен асистент в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Г-н Павел Атанасов Сарафов е доктор по право от 15.01.2001 г. Заема академичната длъжност „главен асистент” в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски” от 24.10.2000 г. Преподавал е гражданско право – обща част, вещно право, облигационно право, семейно и наследствено право, търговско право. От месец февруари 2002 г. води лекционен курс по Търговско право в редовната и задочна форма на обучение във ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”. В СУ „Св. Климент Охридски” д-р Сарафов води лекции по Вещно право в Юридическия факултет пред един поток студенти по право - редовно обучение в обем от 60 академични часа от учебната 2012/2013 г., както и лекциите по Вещно право пред студентите по право от задочна форма на обучение в обем от 40 академични часа. От направената справка за учебната натовареност на кандидата е видно, че той отговаря на изискванията за минимум 45 часа лекции, водени в задължителна учебна дисциплина.

Д-р Сарафов кандидатства в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” с една монография – „Физическото лице

търговец”. С., 2012, в общ обем от 238 страници, както и с три статии в областта на вещното право:

1. Понятието „собственост” според Конституцията. – Съвременно право, № 6, 2001, с. 7 – 17.

2. Собствеността като основно право на личността. - Съвременно право, № 2, 2002, с. 65 – 77.

3. Възгледът за правото на собственост от Освобождението до първата половина на XX в. – В: 100 години от рождението на проф. Михаил Андреев. Сборник статии. УИ “Св. Кл. Охридски”, С., 2011, с. 149 – 159.

Ще започна своята преценка на научните трудове на д-р Павел Сарафов с цитираните статии по проблемите на собствеността. Първото нещо, което ми направи впечатление, е високата ерудиция и общата правна култура на автора. И трите статии са написани много задълбочено с детайлно изследване на съответните научни концепции и при много добро познаване на законодателството и съдебната практика. Изключителната изследователска добросъвестност на д-р Сарафов се е отразила и върху научните му изводи. Забележителното е в случая е, че в неговите текстове задълбочеността и лекотата на изказа хармонично си съжителстват, което според мен представлява сериозно достойнство на цялостната му научна продукция.

Абсолютно същия извод мога да направя и за основния научен труд – монографията „Физическото лице търговец”, с който гл. ас. Павел Сарафов участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент по гражданско и семейно право”. Работата включва четири глави и заключение с приложена подробна библиография и списък на използваните съкращения при цитиране на нормативни актове. С оглед на разглежданата тема трудът е правилно структуриран, като глава първа очертава общите характеристики на едноличния търговец, в глава втора е

изяснен характерът на промяната, настъпваща с физическото лице при възникването на едноличния търговец, в глава трета са изследвани специфичните усложнения при физическото лице търговец, а в глава четвърта са разгледани пределите на обособяване между гражданското и търговското качество на физическото лице – едноличен търговец. Приложена е и подробна библиография, включваща 105 заглавия на български, руски, немски и гръцки език.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Според мен и четирите представени от д-р Сарафов публикации съдържат редица **положителни характеристики**, сред които се забелязват и **научни приноси**:

1. Както в монографията, така и в представените статии подробно, задълбочено, аналитично, коректно и аргументирано са изяснени трудни и спорни в правната наука проблеми. Така например собствеността е анализирана не толкова от тясно вещноправни позиции, но преди всичко като цивилизационна ценност, съдържаща и своите конкретни юридически измерения. В монографията още от самото начало акцентът е поставен върху ключовия проблем за своеобразното „раздвояване” в правната природа на физическото лице търговец, което може да се разглежда едновременно като субект и на гражданското, и на търговското право. Именно с оглед изясняването и разрешаването на този проблем се разгръща и основната теза на научното изследване, която е прокарана много последователно и в добре обоснована полемика със съществуващите доктринерни становища по въпроса.

2. По мое мнение приносен характер има разглеждането на физическото лице търговец като субект с особено положение, който проявява двойственост в правното си съществуване. В тази връзка логично е обоснована тезата, че „при него са налице две отделни и

различаващи се правни качества”, които авторът сравнява с „два организма, намиращи се в рамките на едно и също юридическо тяло” (с. 154). Оттам се аргументират особеностите, свързани с независимото възникване на търговска правоспособност и търговска дееспособност, които за разлика от гражданската правоспособност и дееспособност възникват едновременно при реализирането на съответни юридически предпоставки.

3. Кандидатът умерено е използвал сравнителноправния подход при анализиране на разглежданите проблеми, като се позовава на законодателството на Германия, Франция, Русия, Гърция и други държави, които очевидно добре познава. Заедно с това той не изпада в самоцел, демонстрирайки познания на чуждото законодателство, а е подчинил всичките си позовавания на обосноваване на своите научни тези.

4. Д-р Сарафов демонстрира познаване в детайли на цялата съдебна и търговска практика по проблемите на едноличните търговци, която е подложил на умел и аргументиран критичен анализ.

III. Критични бележки и препоръки

Наред с посочените положителни моменти трябва да отбележим и някои **критични бележки и препоръки**, които обаче според мен по никакъв начин не омаловажават многобройните достойнства на рецензирания труд:

1. Работата само би спечелила, ако авторът беше специално наблегнал върху съпоставката на правната фигура на едноличния търговец с далеч по-чистата от юридическа гледна точка, но изглеждаща доста абсурдно от позициите на здравия разум фигура на едноличното дружество с ограничена отговорност, когато единственият съдружник е физическо лице. Така по мое мнение концепцията за физическото лице търговец би получила по-цялостен характер.

2. Струва ми се, че безспорните според мен научни достойнства на труда биха се увеличили, ако в него бяха формулирани повече предложения de lege ferenda. Вярно е, че често предлагането на законодателни промени в научните разработки се превръща в нещо като състезание по остроумие, на което никой не обръща особено внимание, но при законодателното уреждане на правния режим на едноличния търговец действително са налице съществени пропуски, които авторът сам е констатирал. Става дума преди всичко за необходимостта от регламентиране на общата допустимост недееспособни лица да могат да бъдат търговци, която има своите житейски основания (с. 92).

IV. Заключение

Изтъкнатите забележки по мое мнение изобщо не са в състояние да променят положителното ми впечатление от труда на кандидата. **Ето защо на основание чл. 26, ал. 2 от ЗРАСРБ давам пред уважаемото научно жури положително заключение за избор от страна на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски” на гл. ас. д-р Павел Атанасов Сарафов за доцент по гражданско и семейно право.**

28.01.2013 г.

Член на журито: ....

(доц. д-р Борис Ланджев)